

Midtsommerfeiring i Sverige

Midtsommar er en av de viktigste høytidene som markeres i Sverige. Kanskje viktigere enn julen for noen svensker, og den kan på mange måter sammenlignes med vår 17. mai-feiring.

Flere ganger har vi hatt uflaks med været for å delta i en svensk midtsommerfeiring, men i sommer var vi heldige, og fikk oppleve festiviteten i festningsbyen Karlsborg ved Vätterns bredd. Litt senere fikk vi med oss feiringen på Hjo camping ved den prisbelønte trehusbyen litt syd for Götakanal.

I Karlsborg viste Sverige seg fra sin beste side; med blå himmel, duft av vann og siv tett på Sveriges nest største innsjø, mens midtsommeropptoget danset frem langs kanalen som forbinder Vättern med Vänern.

Først beveget de seg sakte og ærbødig bærende på faner, midtsommerkranser og bjørkelenker som skulle dekorere majstången på festplassen hvor tilskuere allerede var i ferd med å samle seg. Tonene fra spillemennenes fioliner og trekkspill fikk folk til å følge med opptoget mot festplassen hvor

Midtsommermat: Bedre kan det ikke bli, med langbord, god mat og hyggelig lag under åpen himmel på midtsommerraften. Foto: Bengt Lindstam.

publikum ventet spent på at majstången skulle reises.

Pyntet med blomsterkranser i håret gynget mange i takt med de festkleddes spillemennenes melodier mens majstången ble dekorert slik tradisjonen tilsier. Alle sto i en stor ring rundt plassen og ventet på at dansen rundt midtsommerstangen kunne begynne.

Da kvinnene i folkedanslaget nennsomt hadde pyntet dette gamle symbolet på midtsommer, frihet, kjærlighet og fruktbarhet, reiste erfarne menn majstången med sikre grep midt på gressbakken.

Endelig kunne det lokale folkedanslaget i sine fargerike festdrakter innlede de tradisjonelle dansene som forbindes med midtsommerfeiringen. Blant disse er Skørdesdansen som skal sikre gode avlinger i nærområdet. Selv om dette fortonte seg høytidelig og rituel, var det ikke til å unngå at flere småbarn blandet seg med folkedanserne ved å hoppe og sprette i takt med musikken, men også stupe kråke rundt på bakken mens småflau foreldre forsøkte å kalle de viltre barna tilbake i folden.

De trengte ikke vente lenge, for etter taler, korsang og fengende musikk kommenterte konferansieren barnas lek humoristisk med et; "Har ni øvat ferdigt, eller har ni redan börjat?" innen han oppfordret alle til å ta del i dansen rundt majstången.

Karlsborgs folkedanslag fikk med seg publikum til å danne flere ringer med dansende mennesker rundt den flott dekorerte stangen, mens musikantene spilte sanger som folk sang med på. Flere av sangene lød lik de vi kjenner fra norske juletreffeser, dog med en litt annen tekst.

En sang mange danset og svingte seg til het "Små grodorna"

Ringdans: Flere hundre deltagere dannet ringer for dansen rundt majstången tett på Götakanal der båtene seilte forbi.

Camping: Hjo camping var en fin base under midtsommerhelgen ved Vätterns bredd. Våre gjester kom i privatbil som ble brukt til turer i området.

MIDTSOMMARAFTON

der alle gjorde sitt beste for å danse med i sangens mange vers, hvor det mest krevende var å hoppe rundt på huk over gressbakken vaggende lik en liten frosk. Slik danset og sang flere hundre mennesker rundt plassen mens båtene på Götakanal fløyte muntre hilsninger til feststemte svensker i sommersolen. Det hele ble avsluttet med et sprakende fyrverkeri og ildkuler dalende nedover innsjøen som omkranset festplassens odde hvor glade mennesker danset og sang langt utover kvelden, fortalte lokalavisen dagen etter.

Men da raketene føk til værs var vi allerede på vei mot Hjo camping. Vi hadde valgt den til vår base i St. Hans-helgen mens vi besøkte steder som Skara domkirke, Askersund lengst nord i Vättern samt Tøreboda med verdens korteste ferjestrekning over Göta Kanal. Og den imponerende Karlsborg festning formiddagen før vi ble sugd inn i midtsommerfeiringen, hvor det lokale folkedanslaget feiret sitt 75 årsjubileum ved å lede alle fremmøtte gjennom gamle, men ikke glemte midtsommerdanser.

På campingen var også programmet fullspekket med dekoring og reising av maistang midt på den åpne plassen

Barneglede: Hos Hjo camping var barna i sentrum for midtsommerfeiringen. Foto: Olivia Remmerth.

omkranset av hoppetårn og andre aktivitetsmuligheter for barn som ansiktsmaling og ponniridning, i tillegg til dansen rundt den flotte midtsommerstangen.

Flere av plassens gjester hadde reist partytelt eller dekket langbord under åpen himmel for å servere tradisjonelle retter til sultne mager. Der er gjerne Matjesild hovedingrediensen blant flere varianter med sild og fisk. I tillegg serveres tilbehør som nypoteter, gressløk og rømme, eller gräddfil for å bruke den svenske betegnelsen på dette som ansees å være det viktigste tilbehøret til festmåltidet. En av mine favoritter er Jansons fristelse som også har funnet veien

til midtsommerbordet. Til dessert foretrekker mange bløtkake eller jordbær med fløte.

Alle disse godsakene skyldes gjerne ned med øl og snaps. Svenskene har skålsanger med egne navn for å markere alle skålene rundt bordet. Det skal finnes opp mot 18 slike tradisjonelle vers, men man bør kjenne sin begrensning for å henge med utover kvelden.

Vi tok sikte på å delta da bandet "Far & Son" spilte opp til dans på campingens dansbana; flott dekorerte med løv og

Opptog: I ærbødig takt beveget midtsommeropptog seg langs Götakanal.

Dansbanan: Campingens gjester koste seg med musikk og dans langt utover midtsommervelden. Foto: Johan Rasmussen.

varmelamper ved langbordene. Ganske snart bølget dansen med godlynte mennesker. Musikken tonet utover dansegulvet hvor store og små svingte seg til, og sang med på kjente svenske sommerlåter. Musikerne spilte til dans langt ut i de små timer, for på midtsommeraften lempet man på reglene om nattero ved ellevetiden, kunne vertskapet hos Hjo camping fortelle.

– Dansbanan ligger så godt tilbaketrukket at musikken ikke forstyrrer. De fleste av gjestene er jo her for å feire midtsommer, mente Annelie som driver Hjo camping sammen med sin mann Göran Lindblad. Han sørger for at deres gjester kan nyte varme rundstykker og croissanter om morgenen. Og selv om vi hadde glemt å bestille det fornødne kvelden i forveien, reddet han frokosten på midtsommerdagen i løpet av noen minutter ved bakerovnen.

Göran fortalte at det er vanlig at de fleste svenske campingplasser tar imot reservasjoner helst for hele midtsommerhelgen som strekker seg fra torsdag til søndag, hvor midtsommeraften alltid feires på den fredagen som er nærmest 24. juni.

I år hadde de åpnet bookingen allerede i mars for den populære helgen, og campingen ble rask fullbooket, så de måtte utnytte ekstraområder for å få plass til alle ved Vätterns bredd, fikk vi vite.

For nordmenn som er ukjente med midtsommerhelgens åpningstider, er det verdt å merke seg at flere butikker og restauranter holder stengt både på midtsommeraften og dagen etter, altså fredag og lørdag, noe som også gjelder Systembolog (Vinmonopolet). Imidlertid har enkelte steder åpent begge dager, så det gjelder å sjekke åpningstidene lokalt i forkant, slik at man ikke forregner seg angående behov for innkjøp.

Fjorårets forsøk på å delta i en tradisjonell midtsommerfeiring ved Smøgen regnet bort, men i år viste Götalands værguder seg fra sin beste side, og vi fikk oppleve svenskenes store høytid omtrent slik den fremstilles på film og TV.

Vi var tidlig ute med å reservere plass på Hjo camping, og forventningene til feiringen ble innfridd i byen med sine koselige trehus ved Vätterns bredd. Vi har omtalt stedet tidligere i "Bobil & Caravans" utgave 5 i 2015 etter et påskeopphold for noen år siden. Hjo er fortsatt den trivelige byen som den gang, og campingplassen ved Vätterns bredd like gjestfri og serviceinnstilt slik vi husket fra forrige besøk.

Både campingplassen og byen lever opp til slagordet: "I love Hjo".

Hjo camping: Campingplassen ligger kun noen hundre meter fra Hjo sentrum som er preget av sin prisbelønte trehusbebyggelse. I tillegg til midtsommerfeiringen arrangerer vertskapet den populære trekkspillfestivalen i august. www.hjocamping.se

Folkedans: Folkedanslaget med tradisjonelle danser mens barn lekte rundt på plassen.

Majstång: Betegnelsen majstång kommer av det svenske verbet "att maja" som betyr å pynte noe med grønt løv. Svenskenes tradisjon med majstång på midtsommeraften skriver seg fra 1600-tallet. Den pyntes med løvkranser og symboler i hht. lokale tradisjoner.

Karlsborg festning ligger ved Götakanalens utløp i Vättern. Den ble bygget i årene 1819 til 1909, og dit skulle både kongefamilie, regjering samt hele gullreserven flyttes om Stockholm ble angrepet og stod i fare for å bli erobret.

Tekst og foto: Torodd Lie